

HADNAGY JÓZSEF
Valahogy

*Kövek közt kószáló
homlokom az üllő, kalapácsom
bicegő szívdobogásom.*

*Azt mondták, csúnya vagyok.
S hol a nyakkendőm?
Hacsak nem az a cipőfűzőm.
Meg kellett szépülnöm valahogy...*

*Mint halott szó
a metaforában*

(A Teremtés hét napja egy őszi este
pillarésnyi szemszögéből)

Nem tudhatjuk, mert még alaktalan, testetlen gyerekek voltunk valahol a csillagközi vagy csillag fölötti téridő játszóterein, vagy valahol másutt, ahová a több ezer éves képzelet fénysebességnél gyorsabb szárnyai sem röpíthetnek el, valahol nagyon messze, és nagyon közel...

Azt mondja itt, hogy előbb volt a víz és a naptalan árnyék, az első reggel és az első este és a második reggel és a második este és a harmadik reggel és a harmadik este, mind felkelés és lefekvés nélkül, mind hajnal nélkül, mind csók, szerelem, születés és halál nélkül...

HADNAGY JÓZSEF (1950, Kolozsvár) a Babeş–Bolyai Tudományegyetem közgazdasági karán tanult, diplomázás után rendszertervező-programozóként dolgozott. 1989 októberében átszökött Magyarországra. Debrecenben él és dolgozik. Kötetei: Égő fák, Szürkén túli fények, Mint szép mesék kalóza, Hajnaltól hajnalig, Labirintus, Kő és tükör között.

De volt föld és volt ég, és volt mag a földben, volt naptalan világosság és holdtalan éj. Azután lett a Nap és ember közötti idő, és az állatok a szárazföldi és vízi játszótereken... És megszületett a halál és meghalt az élet, és meghalt a csók, és meghalt a szerelem, még mielőtt megszülettek volna, árnyékuk látszik csak az átaludt hajnalok halvány függönyén, mintha nem is mi csókolnánk, mintha nem is mi ölelnénk, csak nagyon szeretnénk olyanok lenni, amilyenek csak hunyt pilláink sugárzó árnyékában lehetünk...

A Nap eltűnőben, a hajnalok függőnye szakad, mint füst a szélben, semmivé foszlik. Az esték eltakarják a csillagokat, pusztulóban az állat és ember, szürkül a hunyt szemhéjak alatti színes árnyékvilág, vigasznak marad a Nap teremtése előtti árnyék, az a megmagyarázhatatlan fény, ami, mint az akkori füveket, megtart a föld alatt is, és föltámaszt üdvözölni az életet, mint a hajnal szirmait kinyitó rózsa a világ legmagányosabb ablakában...

Kint este van. Behúzódik az ős a szobámba. Érzem a hátamon erős, elmúlásszagú lehetétét. Romos, megmentett és ezerszer újra használt poros betűk törmelékén át olvasom a világ legrégebb történetét, betű és szelleme elválík egymástól, mintha ez volna az első reggelem ebben az árnyékvilágban...

Hihető-e? Lényeges-e, hogy higgyem? Pofon vág a vasöklű valóság, ez az ezerszer bezúzott és újra felhasznált célokból összerakott tákolmány, ami oly hihetetlenül gyenge és törékeny, hogy holnapom sem támaszkodhatna rá, összedőlne... És oly iszonyatos, hogy rémálmok denevérbarlangjává vált, fejjel lefelé megfeszítve lóg benne szinte minden, ami emberi... Erősnek látszik, valóságosabbnak, mint a császárok széke.. Nem lehet az, hiszen egyetlen pofonjába is bele kellett volna halnom... Mégis fáj...

Mibe kapaszkodjak? Az árnyéknak vélt valóságba vagy a valóságnak vélt árnyékba?

Csak a teremtő szóba kapaszkodhatok. A szóba, amit nem kell összetörni, bezúzni, csak ki kell mondani, mintha Isten lelke volna, mert hiszen minden, ami szép és igaz és romolhatatlan, a csillagközi vagy csillagfeletti téridő csillaghomokos játszóterein edződött, Isten óvodáiban tanult képzelet szavára lett, a képzeletében, aki volt, még mielőtt e testben lejött a földre, meghalni, hinni mindhalálíg és föltámasz mindörökre, új testben, új ruhában, mint halott szó a metaforában...

Felfüggesztett idő

Lassulni látszik az idő,
főlem boltozódik a volt
és a lesz magaslatain, mint
szivárvány a felfüggesztett
esőben... Emlékek fénytörésében
ahány pillanat, annyi szín
és illat és érintés és hang és ízek –
mintha katedrális küszöbén
állnék, töltött káposzta, flekken,
sült csirke, diós kalács, pálinka,
bor és más áldozati ételek és italok
illata, emlékképe, hangemléke
ostromol laza fokú, rozoga,
recsegő, ropogó, pókhálós létrán –
és én megadom magam: határozottan
tudom már most, amikor még csak
emlékezem arra, ami még nincs,
de bekövetkezik –: erősebb
a szinte egyenként hallható,
tapintható, látható, ízlelhető,
szagolható káprázatos, ráérős
pillanatív, mint a még nincs
langyos nedveiben már kimondásuk
előtt azonnal föloldódó fogadalmak...
Látni kívánom azt a másik arcot,
aki látni kíván engem, hallani hangját,
kezet fogni velem, érezni társaságának
ünnepi illatát, kóstolni borát, most,
a volt és még nincs fölé szivárványosodott
pillanatban, a felfüggesztett idő templomszerű
képződményében, amelyről az óra lehullt, és harangja
a szív..